

ΠΟΡΙΣΜΑ

(Νόμος 3094/2003 «Συνήγορος του Πολίτη και άλλες διατάξεις» άρθρο 3 παρ. 5)

Θέμα: Το κριτήριο της παιδαγωγικής επάρκειας στις προσλήψεις εκπαιδευτικών

*Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Καλλιόπη Σπανού
Ειδικοί επιστήμονες: Δέσποινα Αγγελάκη, Κωνσταντίνα Τρεβεζάνου*

Οκτώβριος 2008

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΥΠΕΠΘ: Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων
ΑΣΠΑΙΤΕ: Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης
ΙΔΕΚΕ: Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων
ΑΣΕΠ: Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού
ΝΣΚ: Νομικό Συμβούλιο του Κράτους
ΣΜΕΑ: Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής
ΚΔΑΥ: Κέντρα Διάγνωσης, Αξιολόγησης και Υποστήριξης
ΑΣΕΤΕΜ: Ανωτέρα Σχολή Εκπαιδευτικών Τεχνολόγων Μηχανικών
ΠΑΤΕΣ: Παιδαγωγική Τεχνική Σχολή
ΣΕΛΕΤΕ: Σχολής Εκπαιδευτικών Λειτουργιών Επαγγελματικής και Τεχνικής Εκπαίδευσης
ΣΔΣΤΕ: Σιβιτανείδιος Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελμάτων
ΠΔΣ: Πρόσθετη Διδακτική Στήριξη
ΠΕΚ: Περιφερειακό Επιμορφωτικό Κέντρο
ΑΕΙ: Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
ΚΥ: Κεντρική Υπηρεσία
Ν.: νόμος
ΠΔ: προεδρικό διάταγμα
ΥΑ: Υπουργική Απόφαση
ΔΕ: Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
ΤΕ: Τεχνολογική Εκπαίδευση
ΔΣ: Διοικητικό Συμβούλιο
εδ.: εδάφιο
παρ.: παράγραφος
άρθ.: άρθρο
αριθμ. πρωτ.: αριθμός πρωτοκόλλου
κ.λπ.: και λοιπά
δηλ.: δηλαδή

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Το κριτήριο της παιδαγωγικής επάρκειας είναι προσόν ή κώλυμα διορισμού;	4
2. Οι ενέργειες του Συνηγόρου του Πολίτη.	5
3. Περιπτωσιολογία υποθέσεων στον Συνήγορο του Πολίτη.	6
3.1. Παιδαγωγική επάρκεια στην προκήρυξη ΑΣΕΠ για διορισμό εκπαιδευτικών κλάδου ΠΕ09, 10 και 13.	6
3.1.1. Ο διορισμός μέσω της επετηρίδας.	7
3.1.2. Ο διορισμός μέσω του διαγωνισμού.	8
3.1.2.1. Η συμμετοχή στο διαγωνισμό.	9
3.2. Αναγνώριση τίτλων σπουδών Πανεπιστημίων της ημεδαπής και της αλλοδαπής ως τίτλων που παρέχουν παιδαγωγική επάρκεια.	13
3.2.1. Μεταπτυχιακοί ή διδακτορικοί τίτλοι σπουδών.	13
3.2.2. Βασικοί τίτλοι σπουδών.	15
3.3. Το κριτήριο της παιδαγωγικής επάρκειας κατά το διορισμό τρίτεκνων Εκπαιδευτικών.	17
3.4. Το κριτήριο της παιδαγωγικής επάρκειας στην Πρόσθετη Διδακτική Στήριξη (ΠΔΣ).	18
3.5. Εισαγωγή κατά προτεραιότητα στην ΑΣΠΑΙΤΕ εκπαιδευτικών με προϋπηρεσία εγγεγραμμένων στον ενιαίο πίνακα αναπληρωτών.	19
3.6. Κατάρτιση προγραμμάτων στην ΑΣΠΑΙΤΕ για εκπαιδευτικούς κλάδων ΔΕ και ΤΕ.	20
3.7. Ο ρόλος του πιστοποιητικού παιδαγωγικής επάρκειας στην ειδική αγωγή.	21
3.8. Σιβιτανίδειος Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελματιών (ΣΔΣΤΕ).	24
3.9. ΙΔΕΚΕ / Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ).	27
4. Ανταπόκριση της διοίκησης.	28
5. Συμπεράσματα / Προτάσεις.	30

Αθήνα 6 Οκτωβρίου 2008
Αριθμ. πρωτ.: 2959
Χειριστές: Δ. Αγγελάκη, Κ. Πρεβεζάνου
☎ 210/72.89.763 & 210/72.89.730

Ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του κατά την παρ. 9 του άρθρ. 103 του Συντάγματος και το Ν. 3094/2003, με αφορμή αναφορές πολιτών σχετικά με το κριτήριο της παιδαγωγικής επάρκειας για το διορισμό εκπαιδευτικών συντάσσει το παρόν πόρισμα το οποίο γνωστοποιείται και κοινοποιείται αρμοδίως. Ειδικότερα, ο Συνήγορος του Πολίτη υπήρξε αποδέκτης αναφορών πολιτών, υποψήφιων εκπαιδευτικών, οι οποίοι εξέφρασαν τη διαμαρτυρία τους για πρόσκομμα που συναντούν στην προσπάθεια διορισμού τους σε μόνιμες θέσεις ή την πρόσληψή τους ως αναπληρωτές / ωρομίσθιοι και το οποίο αφορά στο πιστοποιητικό παιδαγωγικής επάρκειας.

1. Το κριτήριο της παιδαγωγικής επάρκειας είναι προσόν ή κώλυμα διορισμού;

Για την πρόσληψη δημοσίων υπαλλήλων το ελληνικό διοικητικό σύστημα διακρίνει μεταξύ θετικών προσόντων και αρνητικών κωλυμάτων διορισμού¹. Στα θετικά προσόντα περιλαμβάνονται και τα *ειδικά τυπικά προσόντα*, τα οποία αναφέρονται στις πνευματικές ή επαγγελματικές ιδιότητες των υποψηφίων, τα οποία ορίζονται στο νόμο (προσοντολόγιο) κατά κατηγορίες ή κλάδους.

Τα ειδικά τυπικά προσόντα τα οποία πρέπει να συντρέχουν στο πρόσωπο ενός υποψηφίου για διορισμό αποτελούν το πρώτο σώμα προϋποθέσεων πριν την κατάρτιση της υπαλληλικής σχέσης, δηλαδή πριν το διορισμό. Το δεύτερο σώμα προϋποθέσεων, πριν το διορισμό ενός υποψηφίου σε μια δημόσια θέση, αφορά στη μη ύπαρξη κωλυμάτων διορισμού

¹ Διορισμός είναι η δήλωση βούλησης του αρμόδιου κρατικού οργάνου για την κατάρτιση της δημόσιας υπαλληλικής σχέσης με ορισμένο πρόσωπο (Τάχος, Δημόσιο υπαλληλικό δίκαιο, έκδοση 4^η, Σάκκουλας, Αθήνα - Θεσσαλονίκη 1996, σ. 61).

(υγεία, εκπλήρωση στρατιωτικών υποχρεώσεων, ποινικές καταδίκες κ.λπ.). Η ύπαρξη ενός κωλύματος διορισμού ή η έλλειψη ενός εκ των προσόντων (τόσο των γενικών όσο και των ειδικών) δεν επιτρέπουν το διορισμό ενός υπαλλήλου στη θέση.

Τα ζητήματα που τίθενται από τις αναφορές των πολιτών στον Συνήγορο του Πολίτη είναι τα εξής: α) Ο ρόλος του πιστοποιητικού παιδαγωγικής επάρκειας ενόψει του διορισμού εκπαιδευτικών. Αν και το πιστοποιητικό παιδαγωγικής επάρκειας έχει τα χαρακτηριστικά του ειδικού τυπικού προσόντος, όπως τα αντίστοιχα για διορισμό οποιουδήποτε άλλου δημοσίου υπαλλήλου, δεν είναι απολύτως σαφές αν η έλλειψή του δεν επιτρέπει το διορισμό. Συγκεκριμένα, το πιστοποιητικό παιδαγωγικής επάρκειας για προσλήψεις εκπαιδευτικών άλλοτε απαιτείται και άλλοτε όχι. β) Ο τρόπος απόδειξης της παιδαγωγικής επάρκειας αποτελεί σημείο αμφισημίας και τριβής. Συγκεκριμένα, το πιστοποιητικό παιδαγωγικής επάρκειας που χορηγεί η ΑΣΠΑΙΤΕ δεν αντικαθίσταται πάντα από τα ίδια πιστοποιητικά (π.χ. γενική - ειδική αγωγή) ενώ παρατηρείται έλλειμμα αποσαφήνισης του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου ως προς το σύνολο των τίτλων (βασικών ή μεταπτυχιακών) που μπορούν να πιστοποιήσουν παιδαγωγική επάρκεια.

2. Οι ενέργειες του Συνηγόρου του Πολίτη

Ο Συνήγορος του Πολίτη στο πλαίσιο εξέτασης των αναφορών, και έπειτα από αλληλογραφία που διεξήγαγε σε ορισμένες περιπτώσεις με τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΕΠΘ, προβληματίστηκε ιδιαίτερα για τα δύο ως άνω ζητήματα και προχώρησε περαιτέρω την έρευνά του σχετικά με το ανακύψαν θέμα.

Στο πλαίσιο αυτής της έρευνας πραγματοποιήθηκε μάλιστα συνάντηση εργασίας, στις 25-2-2008, στην έδρα της Αρχής ².

Τα θέματα που συζητήθηκαν έχουν ως εξής:

1. Η παιδαγωγική επάρκεια στους διαγωνισμούς του ΑΣΕΠ για διορισμό εκπαιδευτικών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

² Η συνάντηση πραγματοποιήθηκε υπό την εποπτεία της Βοηθού Συνηγόρου του Πολίτη καθηγήτριας κ. Κ. Σπανού. Στη συνάντηση παρίσταντο ο Πρόεδρος της ΑΣΠΑΙΤΕ, καθηγητής Κ. Μακρόπουλος, τα στελέχη του ΥΠΕΠΘ κ.κ. Κ. Πουλιά, Χ. Παπαϊωάννου, Αθ. Νικολόπουλος, Αλ. Κόπτης και ομάδα επιστημόνων της Αρχής.

2. Αναγνώριση τίτλων σπουδών από Πανεπιστήμια της ημεδαπής και της αλλοδαπής ως τίτλων που παρέχουν παιδαγωγική επάρκεια.
3. Το κριτήριο της παιδαγωγικής επάρκειας κατά το διορισμό τρίτεκνων εκπαιδευτικών.
4. Το κριτήριο της παιδαγωγικής επάρκειας στην πρόσθετη διδακτική στήριξη (ΠΔΣ).
5. Εισαγωγή κατά προτεραιότητα στην ΑΣΠΑΙΤΕ εκπαιδευτικών με προϋπηρεσία, εγγεγραμμένων στον ενιαίο πίνακα Αναπληρωτών.
6. Κατάρτιση προγραμμάτων σπουδών στην ΑΣΠΑΙΤΕ για εκπαιδευτικούς κλάδων ΔΕ και ΤΕ.
7. Ο ρόλος του πτυχίου της ΑΣΠΑΙΤΕ στην ειδική αγωγή.
8. Το κριτήριο της παιδαγωγικής επάρκειας στους άλλους φορείς ελεγχόμενους από το ΥΠΕΠΘ. Η περίπτωση της ΣΔΣΤΕ και του ΙΔΕΚΕ / Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας.

3. Περιπτώσιολογία υποθέσεων στον Συνήγορο του Πολίτη

3.1. Παιδαγωγική επάρκεια σε διαγωνισμούς του ΑΣΕΠ για διορισμό εκπαιδευτικών κλάδου ΠΕ09 Οικονομολόγων, ΠΕ10 Κοινωνιολόγων και ΠΕ13 Νομικών και Πολιτικών Επιστημών.

Στον Συνήγορο του Πολίτη κατατέθηκαν αναφορές ομάδας Κοινωνιολόγων (αναφορές με αριθμ. πρωτ. 10291/2007, 10654/2007) οι οποίοι θεωρούν ότι αδικούνται από τους όρους της τελευταίας προκήρυξης για την πρόσληψη εκπαιδευτικών για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Σύμφωνα με το περιεχόμενο αυτών, κλήθηκαν να συμμετάσχουν στον διαγωνισμό για τους κλάδους ΠΕ09 (Οικονομολόγοι), ΠΕ10 (Κοινωνιολόγοι) και ΠΕ13 (Νομικών και Πολιτικών Επιστημών) και μη κάτοχοι πτυχίου παιδαγωγικής επάρκειας, οι οποίοι όμως, στη γραπτή δοκιμασία βρέθηκαν σε υψηλότερη θέση κατάταξης έναντι όσων διέθεταν το πιστοποιητικό παιδαγωγικής επάρκειας. Ωστόσο, αν και πέτυχαν υψηλότερες βαθμολογίες, δεν διορίστηκαν για το λόγο ότι δεν διέθεταν αποδεικτικό παιδαγωγικής επάρκειας όπως αυτό προσδιορίστηκε στην προκήρυξη. Η παιδαγωγική

επάρκεια αποτελεί ειδικό τυπικό προσόν για να καταλάβει κάποιος θέση Κοινωνιολόγου ³, αφού σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 8 του άρθ. 15 του Ν. 1566/1985 όπως συμπληρώθηκε με τη διάταξη του εδ. α της παρ. 5 του Ν. 1894/1990 απαιτείται:

«1) Κλάδος ΑΤΙΟ Κοινωνιολόγων: πτυχίο τμήματος κοινωνικών επιστημών ή κοινωνικών σπουδών ΑΕΙ της ημεδαπής και πτυχίο παιδαγωγικών σπουδών της ΣΕΛΕΤΕ ή πτυχίου Παιδαγωγικής Ακαδημίας ή Σχολής Νηπιαγωγών ή Καθηγητικής Σχολής ΑΕΙ της ημεδαπής ή και αλλοδαπής».

Είναι προφανές ότι για να διοριστεί ένας υποψήφιος στην πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια εκπαίδευση θα πρέπει να πιστοποιείται ότι μπορεί να ασκήσει το καθήκον του εκπαιδευτή.

Στη διάταξη η οποία προβλέπει τα προσόντα των Κοινωνιολόγων αναφέρεται ότι διορισμός εκπαιδευτικού προσωπικού για τον κλάδο των Κοινωνιολόγων μπορεί να γίνει και με υποψηφίους χωρίς το πρόσθετο αυτό προσόν, ελλείψει υποψηφίων που το διαθέτουν.

Συγκεκριμένα, στη διάταξη της παρ. 8 του άρθ. 15 του Ν. 1566/1985 όπως συμπληρώθηκε με τη διάταξη του εδ. Α της παρ. 5 του Ν. 1894/1990 αναφέρεται:

«Αν δεν υπάρχουν υποψήφιοι με πτυχίο παιδαγωγικών σπουδών της ΣΕΛΕΤΕ, γίνονται διορισμοί και χωρίς το πτυχίο αυτό».

Από την προαναφερόμενη διάταξη συνάγεται ότι η έλλειψη του τυπικού προσόντος της παιδαγωγικής επάρκειας δεν αποτέλεσε εν πρώτοις κώλυμα διορισμού, ελλείψει υποψηφίων οι οποίοι να μπορούν να αποδείξουν ότι έχουν την ικανότητα του «διδάσκουν». Ωστόσο, κρίσιμο σημείο για την κατανόηση του ζητήματος αποτελεί η μεταβολή του τρόπου εισαγωγής των εκπαιδευτικών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

3.1.1. Ο διορισμός μέσω της επετηρίδας

Η πρόσληψη Κοινωνιολόγων στα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, όπως και των υπολοίπων εκπαιδευτικών, γινόταν αρχικά μέσω επετηρίδας, μέθοδος που δεν απαιτούσε καμία διαγωνιστική διαδικασία. Η έλλειψη καθηγητών να διδάξουν το μάθημα της

³ Ο Συνήγορος του Πολίτη αναλύει μόνο την περίπτωση των Κοινωνιολόγων και όχι των άλλων ειδικοτήτων (π.χ. Οικονομολόγων κ.λπ.) επειδή οι εξεταζόμενες αναφορές αφορούσαν αυτό τον κλάδο.

Κοινωνιολογίας επέτρεψε το διορισμό των αρχικώς αποφοιτούντων από τα ΑΕΙ χωρίς πτυχίο παιδαγωγικής επάρκειας, μέσω της εγγραφής τους στην επετηρίδα.

Στη συνέχεια, δημιουργήθηκε μια δεύτερη επετηρίδα με όσους δεν είχαν μεν την παιδαγωγική επάρκεια που παρέχεται μέσω της ΣΕΛΕΤΕ-ΠΑΤΕΣ, αλλά είχαν παρακολουθήσει τα παιδαγωγικά σεμινάρια των ΠΕΚ. Όταν πλέον η κάλυψη των σχολείων με Κοινωνιολόγους έφτασε σε ικανοποιητικό βαθμό και ο διορισμός Κοινωνιολόγων γινόταν από τις δύο προηγούμενες επετηρίδες σε ποσοστά, ενώ ήδη είχαν αρχίσει να αποφοιτούν και Κοινωνιολόγοι που είχαν την παιδαγωγική επάρκεια από τη ΣΕΛΕΤΕ-ΠΑΤΕΣ, δημιουργήθηκε μια νέα επετηρίδα με όσους Κοινωνιολόγους διέθεταν και αυτό το προσόν.

Ο τρόπος διορισμού των εκπαιδευτικών στα σχολεία μέσω της επετηρίδας διαφόρων τύπων δεν είχε δυνατότητα να διαγνώσει την παιδαγωγική επάρκεια των υποψηφίων παρά με την προσκόμιση βεβαιώσεων από φορείς που μπορούσαν να την πιστοποιήσουν. Το θέμα το οποίο ετίθετο ήταν η ισοτιμία ή η ιεράρχηση των βεβαιώσεων αυτών. Ενώ το ζήτημα αυτό παρέμενε όμως, θεσμοθετήθηκε και ο διαγωνισμός υπό τον έλεγχο του ΑΣΕΠ, για το διορισμό εκπαιδευτικών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Η μεταβολή αυτή, κατέστησε ακόμη πιο πολύπλοκο τον τρόπο απόδειξης της παιδαγωγικής επάρκειας.

3.1.2. Ο διορισμός μέσω του διαγωνισμού

Με τη θεσμοθέτηση του ΑΣΕΠ το έτος 1994 (Ν. 2190/1994) οι διορισμοί εκπαιδευτικών στα σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης πραγματοποιούνται μέσω της διαγωνιστικής διαδικασίας, δεδομένου ότι ο θεσμός της επετηρίδας θεωρήθηκε ότι είχε δημιουργήσει πολλές στρεβλώσεις. Ο διαγωνισμός περιλαμβάνει γραπτή δοκιμασία, που αρκετές φορές μπορεί να συνδυάζεται με προφορική εξέταση. Θεωρείται ότι αποτελεί τη μέθοδο εκείνη που διασφαλίζει περισσότερο από κάθε άλλη την αξιοκρατία και διακριβώνει καλύτερα την ικανότητα και καταλληλότητα των υποψηφίων για την άσκηση ορισμένων καθηκόντων. Με άλλα λόγια, ο διαγωνισμός αποτελεί τη μέθοδο κρίσης και αξιολόγησης όχι μόνο των τυπικών αλλά κυρίως των ουσιαστικών προσόντων και ικανοτήτων των υποψηφίων για την κατάληψη ορισμένης θέσης. Στην προκειμένη περίπτωση μέσω της διαγωνιστικής διαδικασίας οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί καλούνταν να αποδείξουν τις γνώσεις και ικανότητές τους τόσο στο γνωστικό τους αντικείμενο όσο και στην παιδαγωγική.

Ο πρώτος διαγωνισμός για εκπαιδευτικούς πραγματοποιήθηκε το έτος 1998. Λογική απόρροια της ουσιαστικής αξιολόγησης των υποψηφίων και ως προς την παιδαγωγική τους επάρκεια μέσω του διαγωνισμού θα ήταν ο διορισμός τους με βάση τη σειρά επιτυχίας τους σ' αυτόν.

Ωστόσο, με την εισαγωγή του διαγωνισμού η απόδειξη της παιδαγωγικής επάρκειας και ο ρόλος της έχει γίνει αντικείμενο πολλών και διαφορετικών ερμηνειών.

3.1.2.1. Η συμμετοχή στο διαγωνισμό

Η ύπαρξη διαγωνισμού απαιτεί προσδιορισμό των προσόντων που έπρεπε να διαθέτουν οι υποψήφιοι προκειμένου να συμμετάσχουν σ' αυτόν.

Σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 4 του άρθ. 6 του Ν. 2525/1997 όπως συμπληρώθηκε με τη διάταξη του άρθ. 14 παρ.4 του Ν. 2817/2000:

«4. Δεκτοί στο διαγωνισμό είναι οι έχοντες τα ειδικά τυπικά προσόντα διορισμού στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, κατά τις διατάξεις των άρθ. 12, 13 και 14 του Ν. 1566/1985, καθώς και Πιστοποιητικό Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας, που χορηγείται από τα ΑΕΙ ανεξάρτητα εάν είναι εγγεγραμμένοι στους πίνακες διοριστέων του Ν. 1568/1985. Στο διαγωνισμό γίνονται δεκτοί, χωρίς Πιστοποιητικό Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας, οι έχοντες πτυχίο Παιδαγωγικών Τμημάτων Δημοτικής Εκπαίδευσης και Νηπιαγωγών και των Τμημάτων Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας ή Φιλοσοφίας και Κοινωνικών Σπουδών των ΑΕΙ ή πτυχίο της Παιδαγωγικής Τεχνικής Σχολής της Σχολής Εκπαιδευτικών Λειτουργιών Επαγγελματικής Τεχνικής Εκπαίδευσης και της Ανωτέρας Σχολής Εκπαιδευτικών Τεχνολόγων Μηχανικών (ΠΑΤΕΣ και ΑΣΕΤΕΜ της ΣΕΛΕΤΕ), καθώς και οι έχοντες διδακτορικό δίπλωμα στις επιστήμες της Αγωγής ή τίτλο μεταπτυχιακών σπουδών στις επιστήμες της Αγωγής».

Μάλιστα στη διάταξη της παρ. 8 του άρθ. 6 του Ν. 2525/1997 αναφέρεται ότι:

«8. Επί μία πενταετία από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, γίνονται δεκτοί στο διαγωνισμό οι έχοντες τα τυπικά προσόντα διορισμού και χωρίς Πιστοποιητικό Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας».

Από τα ανωτέρω είναι προφανές ότι μπορούσαν να διαγωνιστούν και όσοι δεν διέθεταν πιστοποιητικά παιδαγωγικής επάρκειας, όπως αυτά ορίζονταν από τις κείμενες διατάξεις ⁴.

Το έτος 1997, εισάγεται διάταξη νόμου σύμφωνα με την οποία την παιδαγωγική επάρκεια μπορούν να την πιστοποιούν και ΑΕΙ.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 6. του άρθ. 6 του Ν. 2525/1997: *«Με απόφαση των οικείων ΑΕΙ, που εγκρίνεται από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, καταρτίζονται στα ΑΕΙ προγράμματα θεωρητικής κατάρτισης και πρακτικής άσκησης, διάρκειας δύο ακαδημαϊκών εξαμήνων, τα οποία παρακολουθούν οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί είτε κατά τη διάρκεια των βασικών σπουδών τους είτε μετά τη λήξη αυτών. Σε όσους παρακολουθούν επιτυχώς τα προγράμματα, χορηγείται Πιστοποιητικό Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας, το οποίο παρέχει τη δυνατότητα συμμετοχής στους διαγωνισμούς για την κατάρτιση πίνακα διοριστέων εκπαιδευτικών».*

Κατ' εφαρμογή των διατάξεων αυτών στον αντίστοιχο διαγωνισμό του 2000 είχαν συμπεριληφθεί στους πίνακες των επιτυχόντων και υποψήφιοι που είχαν προσκομίσει απλές βεβαιώσεις των ΑΕΙ σχετικά με μαθήματα παιδαγωγικού προσανατολισμού, προκαλώντας την από 27-7-2001 ανακοίνωση του ΑΣΕΠ σύμφωνα με την οποία θα γίνονται δεκτοί και *«όσοι πτυχιούχοι προσκομίζουν βεβαίωση σπουδών του οικείου τμήματος που αποφοίτησαν από την οποία προκύπτει ότι έχουν διδαχθεί μαθήματα παιδαγωγικής κατάρτισης. Για την απόδειξη ότι έχουν διδαχθεί μαθήματα παιδαγωγικής κατάρτισης στο οικείο τμήμα του ΑΕΙ που αποφοίτησαν (απαιτούνται 12 μαθήματα) θα πρέπει να αποστείλουν βεβαίωση του τμήματος που να φαίνεται ο τίτλος του παιδαγωγικού μαθήματος».* Τελικά, το ΥΠΕΠΘ προχώρησε στο διορισμό υποψηφίων εφόσον *«προσκόμισαν βεβαιώσεις των πανεπιστημιακών τμημάτων από τα οποία έχουν λάβει τον τίτλο σπουδών, εφόσον τα*

⁴ Ισοδύναμα προς το πτυχίο της ΑΣΠΑΙΤΕ, βάσει των διατάξεων των Ν. 1894/1990 και 2525/1997 είναι το πτυχίο παιδαγωγικής Ακαδημίας ή Σχολής Νηπιαγωγών ή «Καθηγητικής» Σχολής ΑΕΙ της ημεδαπής ή και αλλοδαπής, τα πτυχία Παιδαγωγικού Νηπιαγωγών, Δημοτικής Εκπαίδευσης, Επιστημών της Αγωγής ή Επιστημών Αγωγής Προδημοτικής Εκπαίδευσης ή Επιστημών της Αγωγής Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου της Κύπρου, Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνικών Σπουδών, διδακτορικό δίπλωμα ή μεταπτυχιακός τίτλος στις Επιστήμες της Αγωγής. Ως «καθηγητικές» σχολές ορίζονται αυτές για τις οποίες οι διατάξεις του Ν. 1566/1985 δεν απαιτούν πτυχίο παιδαγωγικών σπουδών, όπως ορίζεται με τις διατάξεις των Ν. 3194/2003 και 3404/2005 καθώς και του Ν. 3687/2008 (προκήρυξη για πρόσληψη αναπληρωτών έτους 2008-2009).

μαθήματα είναι τουλάχιστον δύο(2)» (σχετικό το αριθμ. πρωτ. Δ2/74897/9-11-2001 έγγραφο του Υφυπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων).

Μάλιστα, προκλήθηκε και η αριθμ. 33/2001 γνωμοδότηση του Β' τμήματος του ΝΣΚ σχετικά με τη νομιμότητα διορισμών εκπαιδευτικών κλάδου Κοινωνιολόγων που δεν διέθεταν πτυχίο ΠΑΤΕΣ της ΣΕΛΕΤΕ. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την προαναφερθείσα γνωμοδότηση «Ο ανωτέρω νόμος (2525/1997), άρθ. 6 παρ. 4 εδ. 1) παραπέμπει για τα ειδικά τυπικά προσόντα διορισμού των εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης κλάδου ΠΕ10 Κοινωνιολόγων στο άρθ. 14 παρ. 8ι του Ν. 1566/1985. Η τελευταία διάταξη περιλαμβάνει στα προσόντα διορισμού (των Κοινωνιολόγων), εκτός από το πτυχίο ΑΕΙ και το πτυχίο Παιδαγωγικών Σπουδών (ΠΑΤΕΣ) της ΣΕΛΕΤΕ, αλλά παρέχει επί πλέον (με το εδάφιο 2) τη δυνατότητα διορισμού και χωρίς το τελευταίο πτυχίο, εφόσον δεν υπάρχουν υποψήφιοι του εν λόγω κλάδου που να το διαθέτουν. Η παραπομπή στο άρθ. 14 του Ν. 1566/1985 λόγω της γενικότητάς της καταλαμβάνει και την εν λόγω ρύθμιση αυτού (εδ. 2 παρ. 8ι). Η ρύθμιση αυτή, αφορώσα στα προσόντα διορισμού των εκπαιδευτικών συγκεκριμένου κλάδου (ΠΕ 10 Κοινωνιολόγων), είναι ειδικότερη εν σχέσει προς εκείνη του άρθ. 6 παρ. 4 εδαφ. 2 του παραπέμποντος νόμου (2525/1997), που προβλέπει γενικώς την αναπλήρωση του πιστοποιητικού παιδαγωγικής και διδακτικής επάρκειας με έναν από συγκεκριμένους τίτλους, μεταξύ των οποίων το πτυχίο ΠΑΤΕΣ της ΣΕΛΕΤΕ. Επομένως από το συνδυασμό και την ερμηνεία των ανωτέρω διατάξεων, από τις οποίες επικρατεί ως ειδικότερη εκείνη του άρθ. 14 παρ. 8ι Ν. 1566/1985, με παραπομπή στην οποία ο Ν. 2525/1997 ορίζει τα τυπικά προσόντα για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό και για τον εν συνεχεία διορισμό των εκπαιδευτικών του κλάδου ΠΕ10, συνάγεται ότι είναι νόμιμοι οι, γενόμενοι κατόπιν επιτυχούς συμμετοχής σε διαγωνισμό, διορισμοί των αναφερόμενων στο ερώτημα εκπαιδευτικών κλάδου ΠΕ10 Κοινωνιολόγων, που δεν διέθεταν και πτυχίο ΠΑΤΕΣ της ΣΕΛΕΤΕ».

Για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό ή για το διορισμό πτυχιούχων τμημάτων Πληροφορικής ΑΕΙ ή ΤΕΙ κλάδων ΠΕ19 και ΠΕ20 αντίστοιχα, των οποίων τα προσόντα διορισμού περιγράφονται στις διατάξεις του ΠΔ 118/1995 και στα οποία δεν περιλαμβάνεται και πτυχίο παιδαγωγικών σπουδών, σε θέσεις μονίμων εκπαιδευτικών ή για την πρόσληψη αναπληρωτών ή ωρομίσθιων εκπαιδευτικών, όπως ορίζεται στην παρ. 1 άρθ. 8 του Ν. 2834/2000, δεν θεωρείται εκ προοιμίου απαραίτητη η κατοχή του παιδαγωγικού πτυχίου

της ΠΑΤΕΣ/ΣΕΛΕΤΕ. Θεσπίζεται όμως ο περιορισμός ότι οι υποψήφιοι που έχουν τα πλήρη προσόντα διορισμού προηγούνται πάντοτε και ότι όσοι δεν έχουν τα πλήρη προσόντα από του διορισμού ή της προσλήψεώς τους υποχρεούνται να παρακολουθήσουν πρόγραμμα παιδαγωγικής κατάρτισης στην ΠΑΤΕΣ της ΣΕΛΕΤΕ, που καταρτίζεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από γνώμη του ΔΣ της ΣΕΛΕΤΕ. Σημειώνεται ότι η ρύθμιση αυτή επεκτάθηκε με τις διατάξεις των παρ. 21 άρθ. 6 του Ν. 2909/2001 και παρ. 25 άρθ. 6 του Ν. 3027/2002 και στους υποψηφίους εκπαιδευτικούς των κλάδων ΠΕ12, ΠΕ14, ΠΕ17 και ΠΕ18 που επρόκειτο να συμμετάσχουν στους διαγωνισμούς των ετών 2001 και 2002.

Συγκεκριμένα, στις διατάξεις της παρ. 6 του άρθ. 1 του Ν. 2834/2000 όπως συμπληρώθηκε με τη διάταξη της παρ. 2 του άρθ. 9 του Ν. 3391/2005 ορίζονται τα ακόλουθα:

«6. Δεν είναι απαραίτητη η κατοχή του παιδαγωγικού πτυχίου της ΠΑΤΕΣ-ΣΕΛΕΤΕ για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό ή για το διορισμό πτυχιούχων τμημάτων Πληροφορικής ΑΕΙ και ΤΕΙ, κλάδων ΠΕ19 και ΠΕ20 αντίστοιχο, σε θέσεις μόνιμων εκπαιδευτικών ή την πρόσληψη σε θέσεις αναπληρωτών ή ωρομίσθιων εκπαιδευτικών. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από γνώμη του ΔΣ της ΣΕΛΕΤΕ, καταρτίζεται πρόγραμμα παιδαγωγικής κατάρτισης στην ΠΑΤΕΣ της ΣΕΛΕΤΕ, το οποίο παρακολουθούν υποχρεωτικώς οι εκπαιδευτικοί της κατηγορίας αυτής και ορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία εκτέλεσης του προγράμματος αυτού και κάθε σχετική λεπτομέρεια. Κατά τους διορισμούς εκπαιδευτικών σε οργανικές θέσεις και κατά τις προσλήψεις εκπαιδευτικών ως προσωρινών αναπληρωτών ή ωρομισθίων προηγούνται οι υποψήφιοι των ανωτέρω κλάδων που έχουν τα πλήρη προσόντα διορισμού».

Επίσης το άρθ. 6 του Ν. 2909/2001 ορίζει ότι:

«Οι διατάξεις της παρ. 6 του άρθ. 1 του Ν. 2834/2000 εφαρμόζονται αναλόγως και για τους υποψηφίους εκπαιδευτικούς των κλάδων ΠΕ12, ΠΕ14, ΠΕ17 και ΠΕ18 που θα μετάσχουν στο διαγωνισμό ου ΑΣΕΠ έτους 2001».

Με την παρ. 7 του άρθ. 8 του Ν. 3194/2003, ορίζεται ότι:

«Οι διατάξεις του άρθ. 1 παρ. 6 του Ν. 2834/2000 για τη συμμετοχή στους διαγωνισμούς του ΑΣΕΠ και για το διορισμό ή την πρόσληψη σε θέσεις αναπληρωτών και ωρομίσθιων εκπαιδευτικών, εφαρμόζονται για τους υποψήφιους εκπαιδευτικούς όλων των κλάδων του άρθ. 14 του Ν. 1566/1985, για τους οποίους προβλέπεται ως προσόν διορισμού το πτυχίο της ΠΑΤΕΣ-ΣΕΛΕΤΕ ή ισοδύναμο πτυχίο».

Στην εξεταζόμενη περίπτωση, η έλλειψη παιδαγωγικής επάρκειας αποτελεί κώλυμα διορισμού στο βαθμό που αν και δεν θεωρείται τυπικό προσόν, αφού μπορούν οι υποψήφιοι να συμμετέχουν στις διαγωνιστικές διαδικασίες, δεν μπορούν να διοριστούν αν και πέτυχαν υψηλές επιδόσεις στη διαγωνιστική διαδικασία. Παράλληλα, η διάταξη της παρ. 6 του άρθ. 6 του Ν. 2525/1997, που εξακολουθεί να ισχύει, και αφορά την πιστοποίηση της παιδαγωγικής επάρκειας από τα ΑΕΙ δεν ελήφθη υπόψη.

3.2. Αναγνώριση τίτλων σπουδών Πανεπιστημίων της ημεδαπής και της αλλοδαπής ως τίτλων που παρέχουν παιδαγωγική επάρκεια.

3.2.1. Μεταπτυχιακοί ή διδακτορικοί τίτλοι σπουδών.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2525/1997 μεταξύ των πτυχίων που αποδεικνύουν την παιδαγωγική επάρκεια των υποψήφιων εκπαιδευτικών και είναι ισοδύναμα προς το πτυχίο ΑΣΠΑΙΤΕ συγκαταλέγεται το διδακτορικό δίπλωμα ή ο μεταπτυχιακός τίτλος στις Επιστήμες της Αγωγής.

Ωστόσο υποψήφιοι κλάδων όπου απαιτείται τίτλος παιδαγωγικής κατάρτισης, οι οποίοι κατέχουν μεταπτυχιακούς τίτλους από Παιδαγωγικά Τμήματα ή από διατμηματικά προγράμματα Πανεπιστημίων της ημεδαπής αντιμετωπίζουν δυσκολία στην αναγνώριση αυτών των τίτλων ως τίτλων σπουδών στις Επιστήμες της Αγωγής.

Συγκεκριμένα, υποψήφιοι εκπαιδευτικοί των κλάδων ΠΕ09 και ΠΕ10 οι οποίες διέθεταν μεταπτυχιακούς τίτλους από το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Φλώρινας καθώς και από το διατμηματικό πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών του Τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική ηλικία του Πανεπιστημίου Αθηνών και το

Institute of education of University of London δεν προτάχθηκαν στους πίνακες αναπληρωτών (αναφορές με αριθμ. πρωτ. 14849/2008, 14634/2007, 13820/2008).

Επίσης, εξίσου, αν όχι περισσότερο, προβληματική είναι η περίπτωση κατά την οποία υπάρχουν υποψήφιοι οι οποίοι κατέχουν πιστοποιητικά παιδαγωγικής επάρκειας τα οποία έχουν αποκτήσει σε Πανεπιστήμια της αλλοδαπής. Εν προκειμένω, αναφέρεται περίπτωση πολίτη (αναφορά με αριθμ. πρωτ. 6490/2008), η οποία μετά από σπουδές που πραγματοποίησε στη Σκωτία έλαβε μεταπτυχιακό πιστοποιητικό στην εκπαίδευση (Postgraduate certificate in Education) το οποίο σύμφωνα με το Γενικό Συμβούλιο για Εκπαιδευτικούς στη Σκωτία, αρμόδια υπηρεσία για το επάγγελμα του εκπαιδευτικού στην εν λόγω χώρα, θεωρείται κατάλληλο πιστοποιητικό βασικής παιδαγωγικής κατάρτισης. Στη χώρα μας ωστόσο το πιστοποιητικό αυτό δεν δύναται προς το παρόν να της παράσχει δικαίωμα πρόταξης στον πίνακα του κλάδου ΠΕ13.

Η αιτία των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι υποψήφιοι αποτυπώνεται σε έγγραφο της Διεύθυνσης Προσωπικού Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης από το οποίο προκύπτει ότι: α) η εν λόγω Διεύθυνση είναι αναρμόδια να κρίνει εάν ένας μεταπτυχιακός τίτλος αποτελεί τίτλο στις Επιστήμες της Αγωγής εκτός αν αυτό αναφέρεται ρητά και σαφώς επάνω στον τίτλο και β) η Διεύθυνση Μεταπτυχιακών Σπουδών και Έρευνας της ΚΥ του ΥΠΕΠΘ επιβεβαιώνει ότι δεν υπάρχει συγκεκριμένος αρμόδιος φορέας που να αποφαινεται σχετικά με το ποια διδακτορικά διπλώματα ή μεταπτυχιακοί τίτλοι ανήκουν στις Επιστήμες της Αγωγής.

Περαιτέρω το όλο θέμα περιπλέκεται ακόμη περισσότερο αν ληφθεί υπόψη ότι στον τελευταίο διαγωνισμό εκπαιδευτικών, το ΑΣΕΠ, ως ο πλέον αρμόδιος φορέας επί των προσλήψεων, δέχτηκε βεβαίωση Πανεπιστημίου για συγκεκριμένο μεταπτυχιακό τίτλο διατμηματικού προγράμματος ότι ανήκει στις Επιστήμες της Αγωγής και μάλιστα αναμόρφωσε τον οριστικό πίνακα κλάδου ΠΕ10 Κοινωνιολόγων και ενώ το ΥΠΕΠΘ είχε ήδη προβεί σε διορισμούς. Το ΥΠΕΠΘ ωστόσο δεν δέχεται να προτάξει στον ενιαίο πίνακα αναπληρωτών υποψήφια του ίδιου κλάδου κάτοχο του ίδιου μεταπτυχιακού τίτλου διότι δε συμφωνεί με την απόφαση του ΑΣΕΠ την οποία ήθελε να προσβάλει ενώπιον των αρμοδίων δικαστικών αρχών, πλην όμως απώλεσε τη σχετική προθεσμία.

Κατά συνέπεια, οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί των κλάδων για τους απαιτείται τίτλος παιδαγωγικής επάρκειας και κάτοχοι μεταπτυχιακών τίτλων αμιγώς παιδαγωγικών ή σχετικών με τα παιδαγωγικά οι οποίοι ωστόσο δεν φέρουν τον τίτλο Επιστήμες της Αγωγής τελούν σε σύγχυση σχετικά με τη συμμετοχή τους ή μη σε διαγωνισμό εκπαιδευτικών, διότι δεν γνωρίζουν αν οι μεταπτυχιακοί τους τίτλοι θα αναγνωριστούν ως τίτλοι παιδαγωγικής επάρκειας ώστε να συμβάλουν στο διορισμό τους.

3.2.2. Βασικοί τίτλοι σπουδών.

Σύμφωνα με τις διατάξεις των Ν. 1566/1985, 3194/2003, 3404/2005 και 3687/2008 για το διορισμό των αποφοίτων συγκεκριμένων πανεπιστημιακών τμημάτων δεν απαιτείται η κατοχή πιστοποιητικού παιδαγωγικής επάρκειας. Τα τμήματα αυτά χαρακτηρίζονται ως «καθηγητικές σχολές», ορισμός ως ένα σημείο αυθαίρετος δεδομένου ότι κανένας από τους προαναφερθέντες νόμους δεν θέτει συγκεκριμένα κριτήρια βάσει των οποίων χαρακτηρίζονται οι σχολές αυτές ως «καθηγητικές». Επομένως καταλήγει κανείς στο συμπέρασμα ότι έγκειται στην εκάστοτε πολιτική βούληση ο χαρακτηρισμός σχολών ως «καθηγητικών».

Επιπλέον, τα πτυχία των σχολών αυτών πρέπει να είναι ενταγμένα σε κλάδους εκπαιδευτικών.

Έτσι, εκπαιδευτικοί του κλάδου ΤΕ18.25 και ΠΕ09 οι οποίοι κατέχουν βασικό τίτλο σπουδών από το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Ειδικής Αγωγής και από το Τμήμα Ισπανικής Γλώσσας και Φιλολογίας δεν δύνανται να προταχθούν στον ενιαίο πίνακα αναπληρωτών της ειδικότητάς τους, διότι το ΥΠΕΠΘ θεωρεί ότι τα πτυχία τους δεν τους δίνουν παιδαγωγική επάρκεια επειδή δεν είναι ενταγμένα σε κλάδους εκπαιδευτικών και άρα δεν θεωρούνται καθηγητικές σχολές (αναφορές με αριθμ. πρωτ. 12840/2008, 10865/2007).

Όσον αφορά στο πρώτο πτυχίο αυτό έπειτα από το προσφάτως ψηφισθέν νομοσχέδιο για την Ειδική Αγωγή εντάχθηκε στον κλάδο ΠΕ71 Δασκάλων Ειδικής Αγωγής. Ωστόσο θα πρέπει ο υποψήφιος να περιμένει μέχρις ότου με νομοθετική ρύθμιση ενταχθεί στις καθηγητικές σχολές, όπως άλλωστε συνέβη με τα πτυχία του Τμήματος Ιταλικής Γλώσσας

και Φιλολογίας και Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της Επιστήμης τα οποία εντάχθηκαν σε κλάδους από τα έτη 2006 και 2001 αντίστοιχα ωστόσο με τις διατάξεις του Ν. 3687/2008 χαρακτηρίστηκαν «καθηγητικές σχολές».

Όσον αφορά στο πτυχίο Ισπανικής Γλώσσας και Φιλολογίας, δεδομένου ότι τα Ισπανικά δεν διδάσκονται στα σχολεία της χώρας και ως εκ τούτου δεν υπάρχει αντίστοιχος κλάδος, αν και δεν διαφέρει σε τίποτα το πτυχίο από τα υπόλοιπα των ξένων γλωσσών και φιλολογιών, δεν θα μπορέσει σύντομα τουλάχιστον να προσδώσει το προσόν της παιδαγωγικής επάρκειας στην κάτοχό του.

Επί αυτού ο Συνήγορος του Πολίτη προτείνει να αποσυνδεθεί ο βασικός τίτλος σπουδών που δύναται να θεωρηθεί ως αποδεικτικό παιδαγωγικής επάρκειας από την υποχρέωση ύπαρξης αντίστοιχου κλάδου και να εξετάζεται κατά περίπτωση ο κάθε βασικός τίτλος σπουδών.

Από τα προεκτεθέντα διαφαίνεται επιτακτική η ανάγκη δημιουργίας φορέα επιφορτισμένου με την αρμοδιότητα κρίσης των βασικών και μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών εσωτερικού και εξωτερικού ως τίτλων που παρέχουν παιδαγωγική επάρκεια.

3.3. Το κριτήριο της παιδαγωγικής επάρκειας κατά το διορισμό τρίτεκνων εκπαιδευτικών.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3454/2006 «Από την έναρξη του σχολικού έτους 2006-2007 και εφεξής, κατά την πρόσληψη αναπληρωτών εκπαιδευτικών πτυχιούχων ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων από τον πίνακα {αναπληρωτών} ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) κατά κλάδο και ειδικότητα επί των εκάστοτε προσλαμβανόμενων αναπληρωτών, προσλαμβάνεται από τους εγγεγραμμένους στον πίνακα εκπαιδευτικούς που έχουν τρία τέκνα. Οι υπαγόμενοι στις ρυθμίσεις της παρούσας περίπτωσης, για το διορισμό των οποίων απαιτείται πτυχίο παιδαγωγικών σπουδών της ΣΕΛΕΤΕ κατά τις διατάξεις της παρ. 8 του άρθρ. 14 του Ν. 1566/1985, προσλαμβάνονται εφόσον κατέχουν το πτυχίο αυτό ή πτυχίο ισοδύναμο προς αυτό.....».

Από τις προεκτεθείσες διατάξεις συνάγεται ότι η ευνοϊκή ρύθμιση που αυτές εμπεριέχουν αφορά εκείνους από τους εκπαιδευτικούς - γονείς τριών τέκνων που έχουν πτυχίο από ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα και επιπλέον πτυχίο παιδαγωγικών σπουδών της ΣΕΛΕΤΕ (ΑΣΠΑΙΤΕ) ή ισοδύναμο προς αυτό.

Εξ αφορμής της συνταγματικής επιταγής για προστασία της οικογένειας και του παιδιού, στην εισηγητική έκθεση του Ν. 3454/2006 «*Ενίσχυση της οικογένειας και κ.λπ.*» προκύπτει, η βούληση της πολιτείας για την υιοθέτηση ειδικών δράσεων για την ενίσχυση της οικογένειας στο έργο της συντήρησης των παιδιών. Οι ειδικές αυτές δράσεις, που ορίζονται στις διατάξεις του Ν. 3454/2006 επεκτείνονται και στις οικογένειες με τρία παιδιά. Στο πλαίσιο αυτό, το ΥΠΕΠΘ προέβλεψε την πρόσληψη τρίτεκνων εκπαιδευτικών σε ποσοστό 20% επί των εκάστοτε προσλαμβανόμενων εκπαιδευτικών κατά κλάδο και ειδικότητα αρκεί αυτοί οι εκπαιδευτικοί να έχουν πτυχίο παιδαγωγικών σπουδών της ΑΣΠΑΙΤΕ ή ισοδύναμο προς αυτό, στις ειδικότητες που είναι απαραίτητο για διορισμό.

Η παραπάνω πρόβλεψη του ΥΠΕΠΘ αφορά μόνο εκείνους από τους υποψήφιους εκπαιδευτικούς που έχουν πτυχίο παιδαγωγικών σπουδών. Παραμένουν δηλ. εκτός ρύθμισης απόφοιτοι ΑΕΙ οι οποίοι δεν έχουν το εν λόγω πτυχίο, οι οποίοι όμως βάσει των γενικότερων ισχυουσών διατάξεων προσλαμβάνονται από τον ενιαίο πίνακα αναπληρωτών παρά την έλλειψή του.

Καθώς λοιπόν οι ρυθμίσεις του Ν. 3454/2006 έχουν θεσπιστεί στο πλαίσιο της αρχής της κοινωνικής δικαιοσύνης και προστασίας της οικογένειας θα έπρεπε να δίνεται η δυνατότητα πρόσληψης και στους τρίτεκνους εκπαιδευτικούς μη κατόχους παιδαγωγικού πτυχίου ελλείψει των ομοίων τους με παιδαγωγικό πτυχίο, δεδομένου ότι ούτως ή άλλως αυτοί μπορούν να εργάζονται ως αναπληρωτές ή ωρομίσθιοι εκπαιδευτικοί.

Για το θέμα αυτό ο Συνήγορος του Πολίτη έχει ήδη απευθύνει το αριθμ. πρωτ. 16376.2.1/4-2-2008 έγγραφο στο γραφείο Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ενώ δεν έχει λάβει απάντηση μέχρι σήμερα ⁵.

3.4. Το κριτήριο της παιδαγωγικής επάρκειας στην Πρόσθετη Διδακτική Στήριξη (ΠΔΣ).

Στα προγράμματα ΠΔΣ διδάσκουν μόνιμοι καθηγητές ή εκπαιδευτικοί που έχουν προσληφθεί ήδη ως αναπληρωτές, επιπλέον δε προσλαμβάνονται και ωρομίσθιοι έπειτα από συγκεκριμένη διαδικασία επιλογής βάσει αιτήσεων που υποβάλλουν στις Διευθύνσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Κατά τις προσλήψεις ωρομισθίων εκπαιδευτικών στα εν λόγω προγράμματα παρατηρούνται τα εξής:

Α) Οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί - γονείς τριών τέκνων και άνω δεν υποχρεούνται να έχουν πτυχίο παιδαγωγικών σπουδών. Συγκεκριμένα βάσει της αριθμ. πρωτ. 120315/Γ2/25-10-2007 εγκυκλίου «σε κάθε περίπτωση προηγούνται της επιλογής οι πολύτεκνοι ωρομίσθιοι καθηγητές που έχουν τρία (3) παιδιά και άνω» χωρίς να τίθεται περιορισμός λόγω μη κατοχής παιδαγωγικού πτυχίου.

Β) Οι υπόλοιποι υποψήφιοι κάτοχοι παιδαγωγικού πτυχίου δεν προτάσσονται κατά τις προσλήψεις (αναφορά με αριθμ. πρωτ. 7558/2008) στο πλαίσιο πάντα της ειδικής διαδικασίας επιλογής αν και η σχετική προαναφερθείσα εγκύκλιος προβλέπει ότι «οι προσλήψεις των ωρομισθίων καθηγητών ακολουθούν τις ίδιες διατάξεις που ισχύουν για

⁵ Στο εν λόγω έγγραφο γίνεται αναφορά και σε άλλες κατηγορίες εκπαιδευτικών που εξαιρούνται από τις ευνοϊκές ρυθμίσεις για τρίτεκνους εκπαιδευτικούς.

τους ωρομισθίους του κανονικού προγράμματος, εκτός από τη διαδικασία επιλογής και την ωριαία αμοιβή».

3.5. Εισαγωγή κατά προτεραιότητα στην ΑΣΠΑΙΤΕ εκπαιδευτικών με προϋπηρεσία, εγγεγραμμένων στον ενιαίο πίνακα αναπληρωτών.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρ. 14 του Ν. 1566/1985 μεταξύ των τυπικών προσόντων που απαιτούνται για το διορισμό υποψηφίων σε ορισμένους κλάδους εκπαιδευτικών συγκαταλέγεται και αυτό του πτυχίου ΑΣΠΑΙΤΕ ή ισοδύναμου προς αυτό ⁶.

Με τις διατάξεις των Ν. 2834/2000 και 3194/2003 προβλέπεται ότι τόσο κατά τους διορισμούς μόνιμων εκπαιδευτικών (μέσω ΑΣΕΠ ή από πίνακα αναπληρωτών) όσο και κατά τις προσλήψεις αναπληρωτών και ωρομισθίων προηγούνται οι έχοντες τα πλήρη προσόντα διορισμού. Αυτό σημαίνει ότι μεταξύ των υποψηφίων στους κλάδους όπου απαιτείται το πτυχίο παιδαγωγικής κατάρτισης προηγούνται οι έχοντες αυτό. Ελλείπει αυτών διορίζονται ή προσλαμβάνονται ως αναπληρωτές οι μη έχοντες πτυχίο παιδαγωγικών σπουδών.

Το γεγονός ότι ελλείπει υποψηφίων με πιστοποιητικό παιδαγωγικής επάρκειας ΑΣΠΑΙΤΕ προσλαμβάνονται επί χρόνια υποψήφιοι χωρίς αυτό, έχει ως αποτέλεσμα στην πράξη να εμφανίζονται στον ενιαίο πίνακα αναπληρωτών διαφόρων ειδικοτήτων, υποψήφιοι οι οποίοι εργάζονται ως αναπληρωτές ή ωρομισθιοί, αποκτούν αρκετή προϋπηρεσία, δεν έχουν όμως τη δυνατότητα να διοριστούν σε μόνιμες θέσεις καθώς στερούνται του πιστοποιητικού παιδαγωγικής επάρκειας.

Από την άλλη πλευρά, η προσπάθεια για εισαγωγή στην ΑΣΠΑΙΤΕ αποδεικνύεται δύσκολη καθώς υπάρχουν πολλοί υποψήφιοι για λίγες θέσεις. Η ήδη υπάρχουσα δυσκολία επιτείνεται μετά την τελευταία απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής της ΑΣΠΑΙΤΕ (11/24-5-2007) να μην μοριοδοτείται το προσόν της προϋπηρεσίας για την εισαγωγή σπουδαστών κατά το σχολικό έτος 2007-2008.

Χαρακτηριστικό εν προκειμένω είναι το παράδειγμα εκπαιδευτικού κλάδου ΠΕ09 Οικονομολόγων (αναφορά με αριθμ. πρωτ. 12738/2007), ο οποίος εργάζεται επί οκτώ (8)

⁶ Βλ. υποσημείωση 3 στη σελ. 10.

έτη ως ωρομίσθιος ή αναπληρωτής στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Καθώς δεν έχει τίτλο παιδαγωγικών σπουδών προσπαθεί να εισαχθεί στην ΑΣΠΑΙΤΕ εδώ και οκτώ (8) έτη ενώ η προϋπηρεσία του δεν αποτελεί πλέον μοριοδοτούμενο προσόν για την εισαγωγή του.

Στη βάση αυτή ο Συνήγορος του Πολίτη ζήτησε από την ΑΣΠΑΙΤΕ και το ΥΠΕΠΘ να εξετάσει το ενδεχόμενο ρύθμισης για τους εγγεγραμμένους σε πίνακες αναπληρωτών με προϋπηρεσία ώστε να εισάγονται αυτοί κατά προτεραιότητα στην ΑΣΠΑΙΤΕ και να καθίσταται δυνατός στη συνέχεια ο διορισμός τους.

3.6. Κατάρτιση προγραμμάτων στην ΑΣΠΑΙΤΕ για εκπαιδευτικούς κλάδων ΔΕ και ΤΕ.

Για το διορισμό ή πρόσληψη υποψηφίων κλάδου ΔΕ και ΤΕ απαιτείται πιστοποιητικό παιδαγωγικής επάρκειας. Ενώ το ΥΠΕΠΘ απαιτεί πτυχίο ΑΣΠΑΙΤΕ για το διορισμό των υποψηφίων των εν λόγω κλάδων, η ΑΣΠΑΙΤΕ δεν τους δέχεται στα προγράμματά της. Από έγγραφο της ΑΣΠΑΙΤΕ προς τον Συνήγορο του Πολίτη αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι: *«Στη διαδικασία επιλογής για φοίτηση στο ετήσιο πρόγραμμα παιδαγωγικής κατάρτισης ... δικαιούνται να συμμετέχουν πτυχιούχοι σχολών Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΑΕΙ ή ΤΕΙ)...».*

Εκπαιδευτικοί κλάδων ΔΕ (Κομμωτικής) και ΤΕ (Μηχανικών Αυτοκινήτων) με τις αριθμ. πρωτ. 13464/2006, 13515/2006, 13517/2006, 16376/2007 10587/2007 αναφορές έθεσαν στην Αρχή τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν: α) ως προς την πρόσληψή τους ως αναπληρωτές / ωρομίσθιοι καθώς προηγούνται συνάδελφοί τους οι οποίοι έχουν πτυχίο σχολής, «καθηγητικής» ως επί το πλείστον, που αντικαθιστά το πτυχίο ΑΣΠΑΙΤΕ, β) ως προς το διορισμό τους καθώς και αν ακόμη εργαστούν ως αναπληρωτές ελλείπει όσων έχουν παιδαγωγική επάρκεια και αποκτήσουν αρκετή προϋπηρεσία δεν δύνανται να διοριστούν ελλείπει πτυχίου παιδαγωγικών σπουδών.

Ο Συνήγορος του Πολίτη ζήτησε από την ΑΣΠΑΙΤΕ και το ΥΠΕΠΘ να προχωρήσουν σε ρύθμιση που θα δίνει τη δυνατότητα σε εκπαιδευτικούς των εν λόγω κλάδων να εισάγονται στην ΑΣΠΑΙΤΕ. Η άποψη και των δύο φορέων εν προκειμένω συνέτεινε στην ανάγκη δημιουργίας ειδικών προγραμμάτων για τους εκπαιδευτικούς κλάδων ΔΕ και ΤΕ, πρόταση που έγινε αποδεκτή από τους εμπλεκόμενους φορείς με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν ειδικά προγράμματα όπως αναλύεται στο κεφάλαιο 4 παρακάτω.

3.7. Ο ρόλος του πιστοποιητικού παιδαγωγικής επάρκειας στην ειδική αγωγή.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2817/2000 στις ΣΜΕΑ και στα ΚΔΑΥ απασχολείται εκπαιδευτικό προσωπικό διαφόρων ειδικοτήτων καθώς και ειδικό εκπαιδευτικό και ειδικό βοηθητικό προσωπικό. Σε κάθε περίπτωση κατά την πρόσληψη όλων των παραπάνω κατηγοριών απαιτούνται εξειδικευμένα προσόντα.

Ως προς τον τίτλο παιδαγωγικών σπουδών, όμως, η έρευνα που διεξήγαγε ο Συνήγορος του Πολίτη με αφορμή πάντα αναφορές πολιτών, απέδειξε τα εξής:

Α) Για το εκπαιδευτικό προσωπικό, δεν απαιτείται η κατοχή τίτλου παιδαγωγικών σπουδών.

Β) Για το ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό ισχύουν τα ακόλουθα:

Με την αριθμ. Γ6/779/22-12-2000 απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 4, κεφ.Β', άρθρ. 4, του Ν. 2817/2000 καθορίστηκε η διαδικασία προκήρυξης των θέσεων του ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού των ΚΔΑΥ και ΣΜΕΑ, τα κριτήρια επιλογής και τοποθέτησης. Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτής της απόφασης, καταρτίζονται αξιολογικοί πίνακες υποψηφίων κατά κλάδο, βάσει του συνολικού αριθμού των μονάδων που συγκεντρώνουν οι υποψήφιοι από τα μοριοδοτούμενα (τυπικά προσόντα) και συνεκτιμώμενα (προφορική συνέντευξη) κριτήρια.

Για τους υποψήφιους του κλάδου για τους οποίους προβλέπεται και πτυχίο της ΠΑΤΕΣ/ΣΕΛΕΤΕ καταρτίζονται δύο αλφαβητικοί πίνακες κατά κλάδο. Ένας πίνακας για τους έχοντες πτυχίο ΠΑΤΕΣ/ΣΕΛΕΤΕ και ένας δεύτερος για τους μη έχοντες τέτοιο πτυχίο.

Κατόπιν, εκδόθηκε η αριθ. Γ6/926/2-8-2001 απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων - προκήρυξη. Με αυτήν ζητείτο από τους υποψήφιους - απόφοιτους ΤΕΙ των κλάδων ΠΕ25, ΠΕ26, ΠΕ28, ΠΕ29 και ΠΕ30 και πτυχίο της ΠΑΤΕΣ/ΣΕΛΕΤΕ ή πτυχίο τμήματος Ειδικής Αγωγής ΑΕΙ ή Παιδαγωγικών Τμημάτων Δημοτικής Εκπαίδευσης ή Νηπιαγωγών ή των τμημάτων Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας ή των τμημάτων Φιλοσοφίας και Κοινωνικών Σπουδών ή των Τμημάτων Κοινωνιολογίας ή των Τμημάτων Πολιτικών Επιστημών ή Δημόσιας Διοίκησης ΑΕΙ της ημεδαπής ή αναγνωρισμένου ΑΕΙ της αλλοδαπής αντίστοιχου προς την ειδικότητά τους. Παράλληλα δινόταν η δυνατότητα συμμετοχής και στους υποψηφίους που δεν είχαν τα πρόσθετα προσόντα, κατά την επιλογή, όμως, προηγούνταν οι έχοντες και πτυχίο ΠΑΤΕΣ/ΣΕΛΕΤΕ.

Στη συνέχεια με τις διατάξεις του Ν. 3194/2003, ειδικά για τους υποψήφιους του κλάδου ΠΕ25 είτε είναι αυτοί απόφοιτοι ΤΕΙ είτε ΑΕΙ, απαιτείται εκτός από τον βασικό τίτλο σπουδών και: α) πτυχίο του τμήματος εκπαιδευτικής και κοινωνικής πολιτικής, κατεύθυνσης ατόμων με ειδικές ανάγκες, του Πανεπιστημίου Μακεδονίας ή β) πτυχίο της ΠΑΤΕΣ/ΣΕΛΕΤΕ ή πιστοποιητικό παιδαγωγικής κατάρτισης της ΑΣΠΑΙΤΕ.

Με την αριθμ. 60442/Γ6/2005 ΥΑ και την αριθμ. 90051/Γ6/2005 τροποποιητική, οι οποίες αντικατέστησαν την αριθμ. 779/Γ6/2000 ΥΑ προβλέπεται για τους απόφοιτους ΤΕΙ, υποψήφιους των κλάδων ΠΕ26, ΠΕ28, ΠΕ29, ΠΕ30 η κατοχή ΠΑΤΕΣ/ΣΕΛΕΤΕ ή ενός από τα προαναφερθέντα στα οποία προστίθεται και το πτυχίο του Τμήματος Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής, κατεύθυνσης ατόμων με ειδικές ανάγκες του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Στη βάση αυτή εκδόθηκε η αριθμ. 90053/Γ6/9-9-2005 απόφαση-προκήρυξη.

Επιπλέον, πέραν των παραπάνω και ειδικά για τους εκπαιδευτικούς πτυχιούχους ΤΕΙ του κλάδου ΠΕ25, ο οποίος αφομοίωσε τον κλάδο ΤΕ2 Επιμελητών, απαιτείται πτυχίο ΑΣΠΑΙΤΕ ή ένα από τα πτυχία όπως προαναφέρθηκαν ούτως ώστε οι εν λόγω πτυχιούχοι να τυγχάνουν μισθολογικής εξομοίωσης με τους συναδέλφους τους του κλάδου που είναι απόφοιτοι ΑΕΙ. Μάλιστα, οι εν λόγω εκπαιδευτικοί φοιτούν με ειδική διαδικασία στην ΑΣΠΑΙΤΕ. Έτσι δίνεται η δυνατότητα στους απόφοιτους ΤΕΙ να λάβουν το παιδαγωγικό

πτυχίο ενώ η ίδια δυνατότητα δεν δίνεται στους απόφοιτους ΑΕΙ (αναφορά με αριθμ. πρωτ. 307/2008) αν και με τις αλλαγές που επήλθαν με τις διατάξεις του Ν. 3194/2003 απαιτείται από όλους πλέον το πτυχίο ΑΣΠΑΙΤΕ.

Από τα παραπάνω, ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι, όσον αφορά το ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό, δεν είναι αποσαφηνισμένο αν το πτυχίο ΑΣΠΑΙΤΕ, όταν ζητείται, εκλαμβάνεται στη σωστή του διάσταση, αυτή του αποδεικτικού παιδαγωγικών γνώσεων ή αποτελεί, κατά περίπτωση, επιπλέον προσόν πρόσληψης ή/και προσόν που συμβάλλει στη μισθολογική εξομείωση αποφοίτων ΤΕΙ και ΑΕΙ που ανήκουν στον ίδιο κλάδο.

Αν τελικώς το πτυχίο αυτό είναι απαραίτητο σε εκπαιδευτικούς της Ειδικής Αγωγής πέραν των εξειδικευμένων προσόντων, ως αποδεικτικό παιδαγωγικών γνώσεων πρέπει να ζητείται από όλους τους υποψηφίους είτε αυτοί είναι απόφοιτοι ΤΕΙ είτε ΑΕΙ. Επιπλέον δε ως προς τα πτυχία που θεωρούνται ισοδύναμα προς αυτό θα πρέπει να υπάρξει εναρμόνιση της νομοθεσίας μεταξύ γενικής και ειδικής αγωγής (αναφορές με αριθμ. πρωτ. 6341 και 11685/2003). Η υφιστάμενη διαφοροποίηση φτάνει ως την αντίφαση. Για παράδειγμα, στην Ειδική Αγωγή ο τίτλος σπουδών των τμημάτων Πολιτικών Επιστημών θεωρείται ισοδύναμος προς το πτυχίο της ΑΣΠΑΙΤΕ ενώ στη Γενική Αγωγή για να διοριστεί ο κάτοχος πτυχίου Πολιτικών Επιστημών, στον κλάδο ΠΕ13, οφείλει να έχει και πτυχίο ΑΣΠΑΙΤΕ (αναφορά με αριθμ. πρωτ. 15686/2006). Αν το πτυχίο ΑΣΠΑΙΤΕ αποτελεί επιπλέον τυπικό προσόν και μπορεί να αντικατασταθεί από τα υπόλοιπα προαναφερθέντα πτυχία πανεπιστημιακών τμημάτων δημιουργείται ζήτημα επιλεκτικής αποδοχής πτυχίων συγκεκριμένων τμημάτων και συγχρόνως αποκλεισμού πτυχίων των υπόλοιπων πανεπιστημιακών τμημάτων χωρίς ειδική αιτιολόγηση, το οποίο ωστόσο δεν εμπίπτει στη θεματική του παρόντος πορίσματος.

Ο Συνήγορος του Πολίτη ήδη έχει απευθυνθεί με έγγραφά του επανειλημμένα στη Διεύθυνση Ειδικής Αγωγής ζητώντας και την πρόβλεψη δυνατότητας φοίτησης στην ΑΣΠΑΙΤΕ όσων εκπαιδευτικών κλάδου ΠΕ25 δεν έχουν παιδαγωγικό πτυχίο ⁷ αλλά και την

⁷ Στη συγκεκριμένη περίπτωση η παρέμβαση του Συνηγόρου του Πολίτη έγινε με αφορμή αναφορά πολίτη, εκπαιδευτικό πτυχιούχο ΑΕΙ κλάδου ΠΕ25, η οποία εισήχθη στην ΑΣΠΑΙΤΕ, εκ των υστέρων ανακλήθηκε η εκ παραδρομής εισαγωγή της, ωστόσο η εκπαιδευτικός φοίτησε αλλά δεν της χορηγείται ο τίτλος σπουδών. Εξυπακούεται ότι η εν λόγω παρέμβαση έγινε πριν από την ψήφιση του νέου νόμου για την Ειδική Αγωγή ενώ η πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη αφορούσε τους εκπαιδευτικούς πτυχιούχους ΑΕΙ του κλάδου ΠΕ25 που διορίστηκαν βάσει του τότε ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου.

εναρμόνιση της νομοθεσίας μεταξύ Ειδικής και Γενικής Αγωγής σε ό, τι αφορά το πτυχίο ΑΣΠΑΙΤΕ και τα ισοδύναμα προς αυτό, δεν είχε όμως θετική ανταπόκριση.

Τέλος με την εξουσιοδότηση που παρέχεται από τις διατάξεις του άρθ. 34 του προσφάτως ψηφισθέντος σχεδίου νόμου για την Ειδική Αγωγή για έκδοση προεδρικού διατάγματος σχετικά με τον καθορισμό ή τροποποίηση των τυπικών προσόντων διορισμού του ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού, ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι δίνεται η ευκαιρία για τον απαραίτητο πλέον επαναπροσδιορισμό του πτυχίου ΑΣΠΑΙΤΕ και των πτυχίων που μπορούν να το αντικαταστήσουν.

3.8. Σιβιτανίδειος Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελματών (ΣΔΣΤΕ)

Η διαδικασία πρόσληψης αναπληρωτών / ωρομίσθιων καθηγητών στη ΣΔΣΤΕ καθορίζεται με τις διατάξεις της Δ2/10383/18012/1996 απόφασης του Υφυπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Στην εν λόγω απόφαση, καταρχάς αναφέρεται ότι *«για την κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών της ΣΔΣΤΕ είναι δυνατή η κατά τους όρους και προϋποθέσεις του άρθ. 17 του Ν. 1566/1985 πρόσληψη προσωρινών αναπληρωτών. Η πρόσληψη αυτή γίνεται με απόφαση του ΔΣ της ΣΔΣΤΕ σύμφωνα με την παρακάτω διαδικασία ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου»*. Ακολουθεί δε η διαδικασία και ο τρόπος αξιολόγησης (κριτήρια με αντίστοιχες μονάδες), ο χρόνος έκδοσης αποτελεσμάτων κ.λπ.

Το προαναφερθέν άρθρο προβλέπει την πρόσληψη, ως αναπληρωτών, ιδιωτών που έχουν τα προσόντα διορισμού εκτός από παιδαγωγικό πτυχίο εφόσον δεν υπάρχουν ή δεν προσφέρονται για πρόσληψη σε θέσεις αναπληρωτών υποψήφιοι για διορισμό εκπαιδευτικοί. Οι υποψήφιοι δε για διορισμό είναι αυτοί που έχουν τα πλήρη προσόντα διορισμού και επομένως και το παιδαγωγικό πτυχίο όπου αυτό απαιτείται.

Επιπλέον στο εδάφιο (1) της εν λόγω απόφασης προβλέπεται ότι *«το ΔΣ της ΣΔΣΤΕ με απόφασή του προβαίνει στην προκήρυξη των προς πλήρωση θέσεων κατά κλάδο και ειδικότητα, ορίζει τα απαιτούμενα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα, τα δικαιολογητικά συμμετοχής των υποψηφίων στην επιλογή καθώς και τον τόπο και χρόνο υποβολής αυτών»*.

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι το ΔΣ της ΣΔΣΤΕ έχει την ευχέρεια να καθορίσει με απόφασή του τα απαιτούμενα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα των υποψηφίων κατά κλάδο και εφόσον τα καθορίσει έχει την υποχρέωση να μνημονεύει αυτά στις σχετικές προκηρύξεις.

Σε περίπτωση όμως που δεν υπάρχει τέτοια απόφαση του ΔΣ, (η οποία και να υπήρχε δεν θα μπορούσε να αντιβαίνει στην ισχύουσα νομοθεσία εκτός και αν ειδικές ανάγκες το απαιτούσαν, πράγμα που δεν ισχύει εν προκειμένω καθώς πρόκειται για σχολεία που δεν διαφέρουν σε τίποτα από τα υπόλοιπα), είναι προφανές ότι ισχύουν οι διατάξεις του Ν. 1566/1985.

Κατόπιν τούτου η Διεύθυνση της ΣΔΣΤΕ οφείλει να προσλαμβάνει κατά προτεραιότητα τους υποψηφίους με τα πλήρη προσόντα διορισμού και όχι να μοριοδοτεί το παιδαγωγικό πτυχίο, το οποίο είναι τυπικό και απαραίτητο καταρχάς προσόν διορισμού.

Τις απόψεις αυτές εξέθεσε ο Συνήγορος του Πολίτη με τα αριθμ. πρωτ. 13642, 15582, 15681.2.1/2-11-2005 έγγραφά του στη Διεύθυνση της Σχολής ως αποδέκτης αναφορών υποψηφίων για τον κλάδο ΠΕ17 Τεχνολόγων οι οποίοι αν και απόφοιτοι της ΑΣΕΤΕΜ-ΣΕΛΕΤΕ δεν προτάχθηκαν μαζί με υπόλοιπους υποψήφιους που κατείχαν παιδαγωγικό πτυχίο έναντι των υποψηφίων που δεν έφεραν αυτό κατά τις προσλήψεις του σχολικού έτους 2005-2006.

Την άποψη του Συνηγόρου του Πολίτη συμμερίζεται και η Διεύθυνση Προσωπικού Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης η οποία, με το αριθμ. πρωτ. 5370/Δ2/15.1.2008 που φέρει την υπογραφή του Υφυπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ζήτησε από τη Διεύθυνση Προσωπικού της ΣΔΣΤΕ, στο πλαίσιο εξέτασης αίτησης υποψήφιου, να προβεί στον έλεγχο των τυπικών προσόντων των υποψηφίων του κλάδου ΠΕ17 Τεχνολόγων για το σχολικό έτος 2007-2008.

Η θέση της ΣΔΣΤΕ και στις δύο περιπτώσεις, αν και με διαφορά δύο ετών, παραμένει η ίδια. Από τα έγγραφα που απέστειλε τόσο στην Αρχή όσο και στο ΥΠΕΠΘ και τα οποία είναι πανομοιότυπα, προκύπτει ότι εμμένει στην ορθότητα του τρόπου με τον οποίο προσλαμβάνει αναπληρωτές εκπαιδευτικούς μη προτάσσοντας όσους έχουν πτυχίο παιδαγωγικής επάρκειας αλλά απλώς και μόνο μοριοδοτώντας αυτό. Ως αιτιολογία επί αυτού αναφέρονται επακριβώς στα εν λόγω έγγραφα της τα εξής: *« Η Σχολή σε σύγκριση με όλη την ελληνική επικράτεια προσλαμβάνει κάθε χρόνο μικρό αριθμό αναπληρωτών. Εάν ίσχυε*

αυτό που αναφέρει ο Συνήγορος του Πολίτη στην έκθεσή του θα παρατηρείτο το εξής φαινόμενο. Η ΣΔΣΤΕ να έχει αναλογικά πολλαπλάσιους απόφοιτους ΣΕΛΕΤΕ εν σχέσει με τους άλλους απόφοιτους. Επειδή ο αριθμός των προς πλήρωση θέσεων θα ήταν σχετικά μικρός σε ορισμένες περιπτώσεις θα βρισκόμαστε στη δυσάρεστη θέση να πάρουμε μόνο αποφοίτους ΣΕΛΕΤΕ πράγμα που πιστεύουμε ότι αντιβαίνει στον σκοπό για τον οποίο έγινε αυτή. Θα φθάναμε στο σημείο η ΣΕΛΕΤΕ να έβγαζε πτυχιούχους για να προσληφθούν μόνο στη ΣΔΣΤΕ. Μια τέτοια μεθόδευση και ερμηνεία του νόμου θα ήταν καταστροφική για την Τεχνική Εκπαίδευση της χώρας. Άλλωστε οι πτυχιούχοι της ΣΕΛΕΤΕ γίνονται για να καλυφθούν οι ανάλογες σε αυτούς θέσεις που υπάρχουν στην Τεχνική εκπαίδευση της χώρας και όχι μόνο της ΣΔΣΤΕ». Επίσης σε άλλο σημείο αναφέρεται ότι με τη μοριοδότηση του παιδαγωγικού πτυχίου «επιτυγχάνεται μία αναλογική συμμετοχή των αποφοίτων ΣΕΛΕΤΕ στη Σχολή και όχι ανεξέλεγκτη πράγμα που θα είχε δυσμενείς συνέπειες».

Από τα έγγραφα της ΣΔΣΤΕ προκύπτει ότι αυτά αναφέρονται αποκλειστικά σε αποφοίτους ΑΣΕΤΕΜ/ΣΕΛΕΤΕ.

Ο Συνήγορος του Πολίτη επισημαίνει λοιπόν ότι βάσει των διατάξεων του Ν. 1566/1985 οι απόφοιτοι αυτοί εντάσσονται σε αντίστοιχους κλάδους εκπαιδευτικών και επιπλέον, μετά την τετραετή τους φοίτηση στην ΑΣΕΤΕΜ/ΣΕΛΕΤΕ θεωρείται ότι έχουν και πτυχίο παιδαγωγικών σπουδών. Εφόσον η νομοθεσία προβλέπει την πρόταξη των εχόντων παιδαγωγικό πτυχίο οι απόφοιτοι της εν λόγω Σχολής έχουν το δικαίωμα της πρόταξης κατά τις προσλήψεις. Εξάλλου, το Υπουργείο Παιδείας ενέταξε αυτούς σε κλάδους εκπαιδευτικών με κριτήριο την ικανότητά τους για διδασκαλία στη δευτεροβάθμια τεχνική εκπαίδευση.

Εκτός όμως από τους υποψήφιους-απόφοιτους της ΑΣΕΤΕΜ/ΣΕΛΕΤΕ υπάρχουν και υποψήφιοι-απόφοιτοι άλλων τριτοβάθμιων ιδρυμάτων οι οποίοι έχουν και πτυχίο παιδαγωγικών σπουδών. Η ΣΔΣΤΕ, ωστόσο, και σε αυτή την περίπτωση παρακάμπτει τη νομοθεσία για πρόταξη κατά τις προσλήψεις των εχόντων παιδαγωγικό πτυχίο.

Σε τελική ανάλυση προκύπτει ερώτημα σχετικά με τη σκοπιμότητα και αναγκαιότητα του τρόπου πρόσληψης αναπληρωτών στη ΣΔΣΤΕ μέσω άλλης διαδικασίας από αυτήν που εφαρμόζεται (ενιαίος πίνακας Αναπληρωτών) στα υπόλοιπα σχολεία γενικής και τεχνικής εκπαίδευσης από τη στιγμή που δεν ζητούνται ιδιαίτερα εξειδικευμένα προσόντα, όπως συμβαίνει π.χ. στα σχολεία Ειδικής Αγωγής ή στα Τμήματα Αθλητικής Διευκόλυνσης.

3.9. ΙΔΕΚΕ / Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ)

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2525/1997, ιδρυτικού των ΣΔΕ, σε αυτά «διδάσκουν εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.....Επίσης, είναι δυνατή η πρόσληψη προσωρινών αναπληρωτών και ωρομίσθιων εκπαιδευτικών».

Περαιτέρω με απόφαση του ΥΠΕΠΘ ρυθμίζονται θέματα οργάνωσης και λειτουργίας των ΣΔΕ. Βάσει της εκάστοτε τέτοιας απόφασης ορίζεται η επιλογή του εκπαιδευτικού προσωπικού, που ενδιαφέρει εν προκειμένω, από επιτροπές επιλογής που συστήνονται με απόφαση του ΓΔ του ΙΔΕΚΕ και οι οποίες επιλέγουν βάσει κριτηρίων που ορίζονται στις προκηρύξεις των αντίστοιχων θέσεων.

Η μελέτη προκηρύξεων για επιλογή ωρομίσθιων εκπαιδευτικών, στο πλαίσιο διερεύνησης αναφοράς πολίτη (αριθμ. πρωτ. 1280/2007) οδήγησε στις εξής παρατηρήσεις:

Α) Για τα προς διδασκαλία γνωστικά αντικείμενα προσκαλούνται να υποβάλουν αιτήσεις υποψηφιότητας εκπαιδευτικοί που να αντιστοιχούν σε κλάδους όπως αυτοί καθορίζονται με τις διατάξεις του Ν. 1566/1985.

Β) Οι αναθέσεις (Α' και Β') των γνωστικών αντικείμενων προβλέπεται να γίνονται κατά το πρότυπο των αναθέσεων στο Γυμνάσιο.

Συγκεκριμένα αναφέρεται το παράδειγμα της αριθμ. πρωτ. 6897/9-4-2008 προκήρυξης όπου ζητούνται εκπαιδευτικοί κλάδου ΠΕ02 για το γνωστικό αντικείμενο της Ελληνικής Γλώσσας, εκπαιδευτικοί κλάδου ΠΕ10, ΠΕ13 με Α' ανάθεση και ΠΕ02, ΠΕ09 με Β' ανάθεση για το γνωστικό αντικείμενο της Κοινωνικής Εκπαίδευσης.

Ενώ λοιπόν ουσιαστικά εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν. 1566/1985 ως προς το προσοντολόγιο των κλάδων εκπαιδευτικών, δεν υπάρχει πρόβλεψη για πρόταξη των υποψηφίων με τίτλο παιδαγωγικών σπουδών.

Η άποψη του Συνηγόρου του Πολίτη είναι πως λόγω της ιδιαιτερότητας του εν λόγω προγράμματος, προέχει η εξειδίκευση των εκπαιδευτικών σε θέματα εκπαίδευσης ενηλίκων.

Ωστόσο μεταξύ των εχόντων τα εξειδικευμένα αυτά προσόντα πρέπει να προηγούνται οι έχοντες πτυχίο παιδαγωγικής επάρκειας.

4. Ανταπόκριση της διοίκησης

Ως προς τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο κεφάλαιο της περιπτώσιολογίας του Συνηγόρου ως 3.5. και 3.6., ο Συνήγορος του Πολίτη με μεγάλη ικανοποίηση διαπίστωσε ότι, υπήρξε θετική αντίδραση της πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΕΠΘ.

Συγκεκριμένα, από το δελτίο τύπου της 16-4-2008 προκύπτει ότι το ΥΠΕΠΘ:

A. Ζητά σε συνεννόηση με την ΑΣΠΑΙΤΕ τη σημαντική αύξηση των θέσεων αναπληρωτών ΠΕ που εισάγονται σε αυτήν και τίθεται ως κριτήριο εισαγωγής οι μήνες προϋπηρεσίας. Οι θέσεις ανά ειδικότητα θα καθορίζονται σύμφωνα με τις ανάγκες της υπηρεσίας.

B. Σε συνεννόηση με την ΑΣΠΑΙΤΕ προτείνει τη δημιουργία προγράμματος παιδαγωγικής κατάρτισης για τις ειδικότητες ΤΕ και ΔΕ και τίθεται ως κριτήριο εισαγωγής τους στην ΑΣΠΑΙΤΕ οι μήνες προϋπηρεσίας. Οι θέσεις ανά ειδικότητα θα καθορίζονται σύμφωνα με τις ανάγκες της υπηρεσίας.

Τα ανωτέρω υλοποιούνται από το σχολικό έτος 2008-2009.

A) Η ΑΣΠΑΙΤΕ, με σχετική ανακοίνωση της 25ης Ιουλίου 2008, καλεί τους εκπαιδευτικούς των κλάδων ΤΕ και ΔΕ με πραγματική προϋπηρεσία τουλάχιστον είκοσι τεσσάρων (24) μηνών μέχρι 30-6-2008 να υποβάλουν τα δικαιολογητικά τους για εισαγωγή στο παιδαγωγικό πρόγραμμα. Έτσι δίνεται για πρώτη φορά η δυνατότητα σε εκπαιδευτικούς αυτών των κλάδων που έχουν μεγάλη προϋπηρεσία να λάβουν πιστοποιητικό παιδαγωγικής επάρκειας και στη συνέχεια να διοριστούν.

B) Επίσης, η ΑΣΠΑΙΤΕ με ανακοίνωση της ίδιας ως άνω ημερομηνίας καλεί τους εκπαιδευτικούς ΠΕ με τριάντα (30) μήνες προϋπηρεσία μέχρι 30-6-2008 ή με είκοσι τέσσερις (24) μήνες προϋπηρεσία μέχρι 30-6-2008 και επιτυχία σε έναν από τους διαγωνισμούς εκπαιδευτικών μέσω ΑΣΕΠ να υποβάλουν τα δικαιολογητικά τους και με βάση

μόνο την προϋπηρεσία τους να εισαχθούν στο παιδαγωγικό πρόγραμμα ούτως ώστε να καταστεί δυνατός ο διορισμός τους. Δίνει δε προτεραιότητα κατά την εισαγωγή στους έχοντες τριάντα (30) μήνες προϋπηρεσία.

Ωστόσο η τελευταία αυτή ρύθμιση παρουσιάζει κατά την άποψη του Συνηγόρου του Πολίτη ορισμένα προβλήματα τα οποία εντοπίζονται: 1) Για τις κατηγορίες εισακτέων εκπαιδευτικών ΠΕ πέραν των προϋποθέσεων. Συγκεκριμένα από την εν λόγω ρύθμιση λείπει η κατηγορία των εκπαιδευτικών που δεν εντάσσονται στο 30μηνο ή στο 24μηνο αλλά είναι εγγεγραμμένοι στον ενιαίο πίνακα αναπληρωτών. Από τη στιγμή που οι διορισμοί γίνονται συγχρόνως από τέσσερις πίνακες: ήτοι διοριστέων ΑΣΕΠ σε ποσοστό 60%, ενιαίο πίνακα αναπληρωτών σε ποσοστό 40% και, επιπλέον, από πίνακα με τριάντα μήνες προϋπηρεσία και από πίνακα με είκοσι τέσσερις μήνες προϋπηρεσία και επιτυχία στο ΑΣΕΠ, η άποψη του Συνηγόρου του Πολίτη είναι πως η πρόσκληση της ΑΣΠΑΙΤΕ θα έπρεπε να απευθύνεται και στους εγγεγραμμένους στον ενιαίο πίνακα αναπληρωτών. 2) Για τον αριθμό των εισακτέων αναπληρωτών ΠΕ. Ο αριθμός των αναπληρωτών που θα εισαχθούν στο παιδαγωγικό πρόγραμμα υπολείπεται κατά πολύ του συνολικού αριθμού εισακτέων στην ΑΣΠΑΙΤΕ. Ενδεικτικά αναφέρουμε τον κλάδο ΠΕ09 Οικονομολόγων για τον οποίο ο αριθμός εισακτέων για το σχολικό έτος 2008-2009 βάσει της διαδικασίας εισαγωγής ανέρχεται στους σαράντα (40) ενώ για τους αναπληρωτές είναι μόνο έξι (6). Αυτό έχει ως αποτέλεσμα κάτοχοι με παιδαγωγική επάρκεια και μηδενική προϋπηρεσία να προσλαμβάνονται κατά προτεραιότητα ως αναπληρωτές ή ωρομίσθιοι με αποτέλεσμα να μην δύνανται οι ήδη εγγεγραμμένοι στον πίνακα αναπληρωτών να συγκεντρώσουν την απαιτούμενη, όπως προβλέπεται κατά τα αναφερθέντα στο υπό Β) εδάφιο προϋπηρεσία για να έχουν τη δυνατότητα εισαγωγής στην ΑΣΠΑΙΤΕ.

Στη βάση αυτή προτείνεται να αυξηθεί ο αριθμός των εισακτέων αναπληρωτών και να κατανεμηθούν οι θέσεις ισότιμα σε υποψήφιους προς διορισμό από ενιαίο πίνακα αναπληρωτών, πίνακα υποψηφίων με τριάντα (30) μήνες προϋπηρεσία, πίνακα με υποψηφίων με είκοσι τέσσερις (24) μήνες προϋπηρεσία και επιτυχία σε διαγωνισμό ΑΣΕΠ.

Τέλος θεωρούμε την πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη απολύτως βάσιμη δεδομένου ότι για την ειδικότητα που αναφέραμε ως παράδειγμα διαπιστώσαμε τα εξής:

Από τους πίνακες εισακτέων αναπληρωτών για το σχολικό έτος 2008-2009, όπως αυτοί αναρτήθηκαν στο διαδίκτυο φαίνεται ότι μόνο τέσσερις (4) από τις έξι (6) προκηρυχθείσες θέσεις καλύφθηκαν με υποψήφιους από τον πίνακα τριαντάμηνου και εικοσιτετράμηνου με επιτυχία σε διαγωνισμό ΑΣΕΠ. Οι δύο κενές θέσεις θα μπορούσαν να καλυφθούν με εγγεγραμμένους στον ενιαίο πίνακα αναπληρωτών βάσει πάντα της προϋπηρεσίας τους τη στιγμή που η απόκτηση πτυχίου παιδαγωγικής κατάρτισης αποτελεί βασική προϋπόθεση τόσο για την πρόσληψή τους ως αναπληρωτών όσο και για το διορισμό τους.

5. Συμπεράσματα / Προτάσεις

Από τα παραπάνω εκτεθέντα προκύπτει σχεδόν αβίαστα ότι επί του παρόντος το κριτήριο της παιδαγωγικής επάρκειας άλλοτε λειτουργεί ως ειδικό προσόν διορισμού και άλλοτε ως κώλυμα διορισμού, σε κάθε περίπτωση πάντως με ασταθή προσδιορισμό.

A. Το καθεστώς της παιδαγωγικής επάρκειας είναι ασαφές ως τυπικό προσόν διορισμού. Ο Συνήγορος του Πολίτη συμπεραίνει ότι το ΥΠΕΠΘ δεν έχει τηρήσει αυστηρή και σταθερή στάση όσον αφορά το πιστοποιητικό παιδαγωγικής επάρκειας ενώ δεν είναι σαφές αν τελικά πρέπει οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί να έχουν αυτό το πτυχίο. Έτσι αν και γενικώς θεωρείται απαραίτητο προσόν διορισμού και πρόσληψης η έλλειψή του δεν αποτελεί κώλυμα, εφόσον εν απουσία των εχόντων παιδαγωγικό πτυχίο διορίζονται και προσλαμβάνονται οι μη έχοντες αυτό, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις δεν ζητείται καθόλου.

B. Εμφανίζεται μια σημαντική αντίφαση ανάμεσα στην τυπική και ουσιαστική βαρύτητα του διαγωνισμού ως αξιολογική διαδικασία επιλογής αφενός και της εκ των υστέρων ανατροπής των αποτελεσμάτων (σειρά επιτυχίας) με μόνο κριτήριο την ύπαρξη του τυπικού προσόντος της παιδαγωγικής επάρκειας αφετέρου. Πολλώ μάλλον που η κατάρτιση της επετηρίδας και η εισαγωγή του διαγωνισμού βασίστηκαν στην ανάγκη ενίσχυσης της ουσιαστικής αξιολόγησης των υποψηφίων αντί της κατάταξης βάσει τυπικών κριτηρίων.

Γ. Επιπλέον, σ' ένα τυπικό πλαίσιο εμφανίζεται αντιφατικό να εξαντλείται κάθε αυστηρότητα επί του θέματος στο πλαίσιο υλοποίησης κοινωνικών πολιτικών (π.χ. πολύτεκνοι-τρίτεκνοι).

Δ. Αν και εξακολουθεί να υφίσταται η διάταξη της παρ. 6 του άρθρ. 6 του Ν. 2525/1997, σε πρακτικό επίπεδο δεν εφαρμόζεται. Μάλιστα, στο σώμα της προκήρυξης 10 Π/2006 (ΦΕΚ 500/24-8-2006) έχει παραλειφθεί η διάταξη της παρ. 6. του άρθρ. 6 του Ν. 2525/1997 σύμφωνα με την οποία πιστοποιητικό παιδαγωγικής και διδακτικής επάρκειας μπορεί να χορηγείται από οποιοδήποτε ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα εάν και εφόσον έχει καταρτιστεί πρόγραμμα θεωρητικής κατάρτισης και πρακτικής άσκησης, διάρκειας δύο ακαδημαϊκών εξαμήνων.

Ε. Οι τρόποι απόδειξης της παιδαγωγικής επάρκειας χαρακτηρίζονται από άναρχη αποσπασματικότητα, αντιφάσεις και πολυπλοκότητα ως αποτέλεσμα αλληπάλληλων ρυθμίσεων και αλλαγών χωρίς να γίνονται οι απαραίτητες προσαρμογές και εκκαθαρίσεις των προϊσχυουσών ρυθμίσεων. Η μη ύπαρξη αρμόδιων φορέων αποτρέπει από την ένταξη στην εκπαιδευτική κοινότητα υποψήφιους που έχουν πτυχία και πιστοποιητικά από το εσωτερικό ή εξωτερικό τα οποία αποδεικνύουν την παιδαγωγική επάρκεια των κατόχων τους.

Κατόπιν των ανωτέρω, προτείνεται:

1. Σε γενικό επίπεδο:

- εκλογίκευση του νομοθετικού πλαισίου που ρυθμίζει τον τρόπο κτήσης και απόδειξης της παιδαγωγικής επάρκειας και απλοποίησή του.

2. Σε ειδικό επίπεδο, ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ως πρόσφορες κατευθύνσεις για την αντιμετώπιση των ανωτέρω προβλημάτων τα ακόλουθα:

- Ορισμός επιτροπής η οποία θα εξετάζει αν τίτλοι εσωτερικού και εξωτερικού ανταποκρίνονται στο πτυχίο ΑΣΠΑΙΤΕ και τα ισοδύναμα αυτού.

- Ενόψει των αντιφατικών ζητημάτων που προαναφέρθηκαν, οι επιτυχόντες σε διαγωνισμό, οι οποίοι εκλήθησαν να συμμετάσχουν ενόσω δεν διέθεταν πιστοποιητικό παιδαγωγικής

επάρκειας αλλά στο διαγωνισμό εξετάσθηκαν στα παιδαγωγικά, να διοριστούν και να κληθούν μέσω της ΑΣΠΑΙΤΕ να παρακολουθήσουν ειδικό - συμπληρωματικό πρόγραμμα.

- Ενόσω το θέμα δεν ρυθμίζεται συνολικότερα, να υπάρξει πρόβλεψη εκ των υστέρων επιμόρφωσης στην παιδαγωγική των επιτυχόντων στον εκάστοτε διαγωνισμό του ΑΣΕΠ (εισαγωγική εκπαίδευση), από την οποία ενδεχομένως θα απαλλάσσονται όσοι έχουν ειδικά προσδιορισμένα πτυχία (ή τίτλους) που πιστοποιούν παιδαγωγική επάρκεια.

- Εξέταση και αποσαφήνιση σχετικά με την αναγκαιότητα κατοχής παιδαγωγικού πτυχίου στην Ειδική Αγωγή και σε θετική περίπτωση κατοχής από όλους τους εκπαιδευτικούς με αντικατάστασή του από τα ίδια πτυχία που ζητά η Γενική Αγωγή.

- Πρόταξη των εχόντων παιδαγωγικό πτυχίο στα προγράμματα ΠΔΣ, στη ΣΔΣΤΕ και στα ΣΔΕ στο πλαίσιο των ειδικών διαδικασιών επιλογής, αν και όσον αφορά τη ΣΔΣΤΕ αλλά και την ΠΟΔΣ η πρόσληψη θα μπορούσε να γίνει μέσω ενιαίου πίνακα Αναπληρωτών.

- Πρόταξη κατά τις προσλήψεις-διορισμούς υποψηφίων οι οποίοι έχουν κριθεί «εκπαιδευτικοί» σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου για να εγγραφεί κάποιος ως εκπαιδευτικός θεωρείται απαραίτητη η παιδαγωγική επάρκεια, μετά από γνωμοδότηση του Τμήματος Αναγνώρισης Επαγγελματικών Προσόντων του ΥΠΕΠΘ, χωρίς να χρειάζεται ιδιαίτερη διαδικασία απόδειξης κατοχής τίτλου παιδαγωγικής επάρκειας.

- Ενιαία μεταχείριση των τρίτεκνων εκπαιδευτικών με τους πολύτεκνους εκπαιδευτικούς εφόσον επιλέγεται διαφορετική αντιμετώπιση σε σχέση με τους λοιπούς υποψήφιους εκπαιδευτικούς στο πλαίσιο κοινωνικής πολιτικής.

- Δημιουργία τμημάτων παιδαγωγικής κατάρτισης κατά την επιταγή του Ν. 2525/1997 στις τριτοβάθμιες σχολές μετά το πέρας των σπουδών ή παράλληλα με αυτές.

- Αύξηση της δυναμικότητας της ΑΣΠΑΙΤΕ με δημιουργία παραρτημάτων στις πόλεις όπου υπάρχουν τριτοβάθμιες σχολές και αύξηση του αριθμού των σπουδαστών ούτως ώστε οι πτυχιούχοι μετά το πέρας των σπουδών τους και εφόσον επιθυμούν να εργαστούν στην εκπαίδευση να έχουν δυνατότητα για άμεση φοίτηση και απόκτηση παιδαγωγικού πτυχίου.

- Αύξηση του αριθμού των εισακτέων αναπληρωτών εκπαιδευτικών στην ΑΣΠΑΙΤΕ και ταυτοχρόνως ισάριθμη κατανομή των θέσεων από τους τρεις πίνακες (30μηνο, 24μηνο με επιτυχία στο διαγωνισμό του ΑΣΕΠ και ενιαίο πίνακα αναπληρωτών).

Ο Συνήγορος του Πολίτη εκφράζει την πεποίθηση ότι θα μελετήσετε τις ανωτέρω προτάσεις προκειμένου να διευθετηθεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο το ζήτημα της παιδαγωγικής επάρκειας. Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων και παραμένουμε στη διάθεσή σας.

Με τιμή,
Καλλιόπη Σπανού

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Κοινοποίηση

1. Πρόεδρο ΑΣΕΠ

κ. Γ. Βέη

Πουλίου 6

ΤΚ 115 10 Αθήνα

2. Πρόεδρο ΑΣΠΑΙΤΕ

κ. Κ. Μακρόπουλο

Σταθμός «ΕΙΡΗΝΗ» ΗΣΑΠ

ΤΚ 141 21 Ν. Ηράκλειο

3. ΥΠΕΠΘ

Γενικό Διευθυντή

Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης

κ. Κ. Κουτρομάνο

Ανδρέα Παπανδρέου 37

ΤΚ 151 80 Μαρούσι

4. ΥΠΕΠΘ

Δ/νση Προσωπικού Β/θμιας Εκπ/σης

Υπόψη Διευθυντή

κου Α. Πασχαλίδη

Ανδρέα Παπανδρέου 37

ΤΚ 151 80 Μαρούσι

5. ΥΠΕΠΘ

Δ/νση Ειδικής Αγωγής

Υπόψη Διευθυντή

κου Χ. Παπαϊωάννου

Ανδρέα Παπανδρέου 37

ΤΚ 151 80 Μαρούσι

6. ΥΠΕΠΘ

Δ/νση Σπουδών Β/θμιας Εκπαίδευσης

Υπόψη Διευθυντή

κου Α. Νικολόπουλου

Ανδρέα Παπανδρέου 37

ΤΚ 151 80 Μαρούσι

7. ΥΠΕΠΘ

Δ/νση Προσωπικού Β/θμιας Εκπ/σης

Τμήμα Διορισμών

Υπόψη Προϊσταμένης

κας Κ. Πουλιά

Ανδρέα Παπανδρέου 37

ΤΚ 151 80 Μαρούσι

8. ΣΔΣΤΕ

Γενικό Διευθυντή

κ. Α. Ιγγλέζο

Θεσσαλονίκης 151

ΤΚ 176 10 Καλλιθέα

9. Πρόεδρο ΔΣ ΙΔΕΚΕ

κ. Α. Καλδή

Αχαρνών 426 & Κοκκινάκη

ΤΚ 111 43 Αθήνα